

Basın Bülteni

19 Ekim 2021
TS/Kİ-BÜL/21-76

www.tusiad.org

İSTANBUL
Genel Merkez
tusiad@tusiad.org

ANKARA
ankoffice@tusiad.org

**AVRUPA BİRLİĞİ
BRÜKSEL**
bxloffice@tusiad.org

WASHINGTON, D.C.
usoffice@tusiad.org

BERLİN
berlinoffice@tusiad.org

PARİS
parisoffice@tusiad.org

LONDRA
londonoffice@tusiad.org

**ÇİN AĞI
ŞANHAY**

**SİLİKON VADİSİ AĞI
SAN FRANCISCO**

**KÖRFEZ AĞI
DUBAİ**

TÜSİAD’dan “Yeni Bir Anlayışla Geleceği İnşa” Raporu:

Gelişmiş, saygın, adil ve çevreci bir Türkiye’yi yeni bir anlayışla “insani gelişme ve yetkinleşme”, “bilim, teknoloji ve inovasyon”, “kurum ve kurallar” unsurlarında atacağımız eş zamanlı adımlarla inşa edebiliriz.

TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi toplantısı 19 Ekim Salı günü gerçekleştirildi. Toplantıda TÜSİAD’ın 50. Yılı projesi olarak hazırladığı, Türkiye’nin geleceğinin inşasında benimseyeceği yeni kalkınma anlayışı için bir yol haritası önerisi içeren **“Yeni Bir Anlayışla Geleceği İnşa: İnsan, Bilim, Kurumlar”** adlı çalışma tanıtıldı. Yaklaşık iki yıl yürütülen yoğun çalışma çerçevesinde uzun vadeli bir perspektif ile hazırlanan rapor kapsamlı analizler ve öneriler içeriyor. Çalışmada aşağıdaki görüşlere yer verildi:

“Günümüzde refahın asıl belirleyicisi ne yer altı kaynakları ne fiziksel sermaye ne de vasıfsız işgücüdür. Yer altı kaynaklarına dayanarak zenginleşmiş ülkeler bulunmakla birlikte gelişmiş ülke olmak için bu yeterli değildir. Günümüzde refahın en önemli belirleyicisi maddi olmayan kaynaklardır. Gelişmiş ülkelerde kalkınmanın olmazsa olmaz üç temel unsuru:

1. İnsani gelişme ve yetkinleşme
2. Bilim, teknoloji ve inovasyon
3. Siyasal, ekonomik, toplumsal kurumlar ve kurallardır.

Bu çalışmada sunduğumuz yeni anlayış; geleceğimizi “insani gelişme ve yetkinleşme”de, “bilim, teknoloji ve inovasyon”da ve “kurum ve kurallar”da sağlanacak gelişmeyle inşa etmeye dayanmaktadır.

Bu çalışmada yer verdiğimiz 105 ülkeyi kapsayan ekonometrik analize göre; bu üç unsurdaki konumumuzu **OECD ortalamasına çıkarmak için gereken adımları atarsak, 20 yıl içinde kişi başı millî gelirimizi USD bazında mevcut seviyesinin 3 katından fazla olan 30 bin USD seviyesine yükseltebileceğiz. Bu alanlarda mevcut eğilimin devam etmesi hâlinde ise ancak 14 bin USD seviyesine ulaşabileceğiz.**

Bu üç unsurda atılacak adımlar ile varmayı hedeflediğimiz;

1. Ekonomik istikrara, öngörülebilir yatırım ortamına, düşük enflasyona ve güçlü makro ekonomik dengelere sahip, istihdam yaratan, sürdürülebilir büyümeyle kişi başı geliri yüksek, **gelişmiş bir Türkiye,**
2. Uluslararası alanda diplomasi ve iş birliğiyle rol model olan, AB entegrasyonu başta olmak üzere Batı dünyası ile ilişkilerini güçlendiren, uluslararası hukuka ve sözleşmelere bağlı, **saygın bir Türkiye,**
3. Gelir adaletini tesis eden, bölgesel farklılıkları gideren, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayan, dil, din, mezhep, ırk, köken ayrımı olmadan herkesin eşit ve özgür yaşadığı, toplumda hiçbir kesimi kalkınma sürecinde geride bırakmayan, **adil bir Türkiye,**
4. Ekosistemin dengesini gözetken, karbon nötr kalkınmayı başaran, gelecek kuşaklara yeşil ekonomik dönüşümü içselleştirmiş bir yönetim sistemi sunan, **çevreci bir Türkiye'**dir.

Gelişmiş, saygın, adil ve çevreci bir Türkiye'yi yeni bir anlayışla “insani gelişme ve yetkinleşme”, “bilim, teknoloji ve inovasyon”, “kurum ve kurallar” unsurlarında atacağımız eş zamanlı ve eş güdümlü adımlarla inşa edebiliriz.

“İnsani gelişme ve yetkinleşme” unsuru ile ilgili öneriler:

1. Bölgelere, sosyo ekonomik özelliklere ve cinsiyetlere dayalı farklılıkları giderecek, eğitimin tüm kademelerinde kaliteyi yükseltmeye odaklanacak ve öğretmenlerin gelişimini ve güçlenmesini destekleyecek şekilde, eğitime ayrılan kaynakların artırılması ve bu kaynakların daha etkin kullanılması,
2. Eğitim müfredatının özgür, yaratıcı, eleştirel düşünebilen bireyler yetiştirecek biçimde yeniden düzenlenerek, 21. yüzyılın gerektirdiği üst düzey bilişsel, sosyal ve duygusal becerilerin kazandırılması,

3. Yeni yüzyılın insan yetkinliği ihtiyaçlarına uyum sağlayabilmek için yönetim modelinin tüm eğitim kademelerinde daha fazla yetki ve özerklik doğrultusunda geliştirilmesi,
4. İş piyasasında kaybolan ve gelişen işleri dikkate alacak şekilde, yirmi birinci yüzyıl becerilerinin kazandırılması amacıyla kamu, eğitim ve iş dünyası iş birlikleriyle mesleki eğitim ve yaşam boyu öğrenme programlarının tasarlanması,
5. Erken çocukluk eğitiminin zorunlu hale getirilmesi, Suriyeli ve diğer göçmen çocukların eğitime entegrasyonunun sağlanması ve çocuk işçiliğinin tamamen önüne geçilmesi,
6. Kadınların iş gücü piyasasına katılımı ve istihdamda sürekliliği için iş ve özel yaşam uyumunu destekleyici mekanizmaların en yaygın şekilde sağlanması,
7. İşgücü piyasasında dijital dönüşümle gelişen yeni çalışma biçimlerine çalışanların uyumu kapsamında gereken dijital beceri eğitim programlarının ve uzaktan çalışma yönteminin gerektirdiği teknolojik altyapının sağlanması; etkili bir sosyal diyalog mekanizması ile çalışan haklarını ve esnekliği güvence altına alan bir yasal çerçeve geliştirilmesi,
8. Engellilere yönelik istihdam fırsatlarını artırmak üzere yetkinlik geliştirici programların yanı sıra iş yerlerinin engellilere uygun hale getirilmesini sağlayacak destek mekanizmalarının kurgulanması,
9. Kayıt dışı ile mücadele ve başta madencilik ve inşaat sektörleri olmak üzere çalışanlar için fiziksel iş ortamının güvenliği ile ilgili düzenlemelerin daha kapsamlı hale getirilmesi ve denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi,
10. Kaliteli sağlık hizmetlerinin tüm bölgelerde herkes için erişilebilir olmasının sağlanması, koruyucu sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması, hastane kapasitesi, doktor ve hemşire sayısının yükseltilmesi, kişi başı sağlık harcamalarının artırılması, sağlıklı ve aktif yaşlanma alanında gerekli planlamaların yapılması.

“Bilim, teknoloji ve inovasyon” unsuru ile ilgili öneriler:

1. KOBİ’lerin verimliliğini artırabilmek, finansmana ve küresel ticaret ağlarına erişimini kolaylaştırmak için bütünsel bir program tasarlanması ve ilgili kamu kuruluşları, özel sektör şirketleri ve sivil toplum kuruluşları gibi birçok paydaşın bir araya getirilerek uygulanması,
2. Eğitim sisteminin bilim ve teknolojiyi geliştirecek olan donanımlı, özgür ve yaratıcı düşünen araştırmacıların yetişmesine uygun hale getirilmesi;

TÜSİAD
BUSINESSEUROPE ve
GLOBAL BUSINESS
COALITION ÜYESİDİR.

www.tusiad.org

İSTANBUL
Genel Merkez
tusiad@tusiad.org

ANKARA
ankoffice@tusiad.org

**AVRUPA BİRLİĞİ
BRÜKSEL**
bxloffice@tusiad.org

WASHINGTON, D.C.
usoffice@tusiad.org

BERLİN
berlinoffice@tusiad.org

PARİS
parisoffice@tusiad.org

LONDRA
londonoffice@tusiad.org

**ÇİN AĞI
ŞANHAY**

**SİLİKON VADİSİ AĞI
SAN FRANCISCO**

**KÖRFEZ AĞI
DUBAİ**

- üniversite yönetim modelinin bilimsel özgürlüğü, özerkliği ve hesap verebilirliği garanti edecek biçimde geliştirilmesi,
3. Nitelikli bilimsel araştırma ve inovasyon çalışmalarına ayrılan kaynakların, başta bilişim alanında olmak üzere özel sektör Ar-Ge harcamalarının artırılması ve bu kaynakların etkin kullanılması,
 4. Teşviklerin karmaşık yapısının basitleştirilerek etkinliğinin artırılması ve verilen desteklerin Ar-Ge'nin ürünleştirmeye, ticarileştirmeye, markalaştırmaya, ürün sofistikasyonuna yansımalarının sağlanması,
 5. Sanayi politikası ile bilim ve teknoloji politikaları arasındaki ilişkinin kurulması, bu çerçevede üniversite-sanayi-kamu işbirliklerinin en etkin şekilde geliştirilmesi,
 6. Bilimsel araştırma ve inovasyon çalışmalarında dijital ekonomi ve yeşil ekonomi alanlarında ulusal kapasitenin geliştirilmesine yoğunlaşılması,
 7. Dijital dönüşümü hızlandırmak için altyapının geliştirilmesi, dijital okuryazarlığın toplumun tüm kesimlerine kazandırılması, dijital dönüşümün en önemli itici gücü konumunda olan yazılım sektörünün gelişmesi için mevcut mevzuat ve desteklerin sektörün özgün yapısına uyumlandırılması,
 8. İnternete erişim konusunda özgürlükçü bir yaklaşım benimsenirken kişisel verilerin gizliliği ve güvenlik konusunda önlemler alınması,
 9. Akıllı şehirler hedefi doğrultusunda veri iletim altyapısının güçlendirilmesi, özel sektör, kamu ve Ar-Ge merkezleri arasındaki işbirliklerinin en etkin şekilde geliştirilmesi,
 10. Girişimci dostu düzenleyici bir çerçeve geliştirilmesi, finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve derinleştirilmesi, yenilikçi girişimcilerin desteklenmesi; teknoloji geliştirme ve üretme süreçlerinde ana sanayi, yardımcı sanayi, üniversiteler, danışmanlık şirketleri, KOBİ'ler, girişimler ve diğer paydaşlar arasında etkin koordinasyonun sağlanması.

“Kurumlar ve kurallar” unsuru ile ilgili öneriler:

1. Hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı için devletin tüm işlemlerinde hukuka bağlı ve yargısal denetime tabi olması, bireylere her düzeyde etkin hak arama imkânının tam anlamıyla sağlanması,
2. Çoğulcu ve katılımcı demokrasinin güçlendirilmesi; bütün bireyler için hak ve özgürlüklerin AİHS standartlarında geliştirilmesi, siyasette ötekileştirme, ayrımcılık ve nefret söylemleri ile mücadele edilmesi,
3. Kuvvetler ayrılığının güçlendirilmesi, bunun için denge ve denetleme mekanizmalarıyla yargısal denetimin etkin kılınması, şeffaf, hesap verebilir,

TÜSİAD
BUSINESSEUROPE ve
GLOBAL BUSINESS
COALITION ÜYESİDİR.

www.tusiad.org

İSTANBUL
Genel Merkez
tusiad@tusiad.org

ANKARA
ankoffice@tusiad.org

**AVRUPA BİRLİĞİ
BRÜKSEL**
bxloffice@tusiad.org

WASHINGTON, D.C.
usoffice@tusiad.org

BERLİN
berlinoffice@tusiad.org

PARİS
parisoffice@tusiad.org

LONDRA
londonoffice@tusiad.org

**ÇİN AĞI
ŞANHAY**

**SİLİKON VADİSİ AĞI
SAN FRANCISCO**

**KÖRFEZ AĞI
DUBAİ**

- daha az merkeziyetçi ve etkin bir kamu yönetimi anlayışının yerleşik hale getirilmesi,
4. Dış politikada kazanımların pazarlıklarla belirlendiği yaklaşım yerine ilkeler ve kurallara dayalı bir yaklaşımın esas alınması; iş birliği ve kurallara dayalı küresel sistemin mevcut aksaklıklarının giderilmesi ve güçlendirilmesi için çalışan ülkelerle beraber hareket edilmesi; uluslararası hukuka bağlılığın korunması, AB entegrasyon sürecinin kararlılıkla sürdürülmesi,
 5. Sürdürülebilir büyüme sürecinin başlayabilmesi için makroekonomik istikrarın sağlanması; bunun için piyasa ekonomisinin kurum ve kurallarının güçlendirilmesi ve Merkez Bankasının bağımsızlığının tartışma dışı kalacak biçimde tesis edilerek fiyat istikrarının sağlanması,
 6. Yatırım ortamının iyileştirilmesi için düzenleme hazırlıklarında katılımcılığın ve düzenleme kalitesinin geliştirilmesi, denetleyici ve düzenleyici kurumların özerkliğinin artırılması; yatırım stratejisini yeni teknolojileri ve sürdürülebilir kalkınmayı dikkate alarak oluşturmak için kamu ile özel sektör iş birliği içerisinde çalışılması,
 7. Yoksullukla mücadele ve farklı düzlemlerdeki gelir adaletsizliğini azaltmak için vergi politikalarının gözden geçirilmesi, aynı ve nakdi transferlerin sosyal amaçlarla da ilişkilendirilerek uygulanması,
 8. Nitelikli insan gücü, sağlık, altyapı, teknoloji, temiz çevre, kültür, sanat ve spor olanakları vb. imkânların bölgeler arası dağılımının dengeli hale getirilmesi; bölgesel kalkınma stratejilerinin tüm paydaşları sürece dahil edecek katılımcı istişare mekanizmaları ile belirlenmesi ve bölgesel kalkınmayla ilgili konularda yerelin yetki alanının genişletilmesi,
 9. Kadınların ekonomik, siyasi, toplumsal yaşama ve yönetim kademelerine eşit katılımını sağlayacak kurumsal mekanizmaların hızla harekete geçirilmesi, kadın girişimciliğinin finansal kaynaklara erişim dahil olmak üzere desteklenmesi; kadına karşı şiddetin önlenmesinde en önemli hukuksal dayanaklardan biri olan İstanbul Sözleşmesi'ne geri dönüşmesi ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un uygulanmaya kararlılıkla devam edilmesi,
 10. İklim değişikliği konusunda; Avrupa Yeşil Mutabakatına uyumlu, bilimsel temelli, etki analizleri üzerine inşa edilen, politikalar arası tutarlılığı ve bütüncüllüğü sağlayan, sektörel yeşil dönüşüm hedeflerini destekleyen, enerjinin yeşil dönüşümünü ve döngüsel ekonomiyi içselleştiren, 2050 yılına yönelik karbon-nötr olma hedefi belirleyen "yeşil ekonomi yol haritası"nın tüm tarafların katılımıyla hazırlanması ve kararlı uygulamayı sinerji içinde gerçekleştirecek kurumsal yapının oluşturulması."